

Република Србија
Републички секретаријат за
јавне политике
Број: 011-00-90/2018-02
25. јул 2018. године
Влајковићева 10
Београд

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Б Е О Г Р А Д
Немањина 22-26

Предмет: Мишљење на Нацрт закона о заштити података о личности и анализу ефеката предложеног нацрта

У вези са вашим дописом број: 110-00-395/2015-05 од 9. јула 2018. године, којим сте Републичком секретаријату за јавне политике доставили на мишљење Нацрт закона о заштити података о личности (у даљем тексту: Нацрт закона) са анализом ефеката Нацрта, обавештавамо вас о следећем:

Члан 16. став 1. Нацрта закона предвиђа да малолетно лице које је навршило 15 година може самостално да даје пристанак за обраду података о својој личности у коришћењу услуга информационог друштва, док став 2. предвиђа да ако се ради о малолетном лицу које није навршило 15 година, пристанак за обраду ових података мора дати родитељ који врше родитељско право, односно други законски заступник малолетног лица.

Сматрамо да оваква одредба није у складу са чланом 11. став 2. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/2005, 72/2011 – др. закон и 6/2015) који предвиђа да се потпуна пословна способност стиче искључиво пунолетством, склапањем брака пре пунолетства или одлуком суда уколико се ради о лицу које је навршило 16 година и постало родитељ. Стога предлажемо брисање члана 16. став 1. Нацрта закона с обзиром да малолетно лице које је навршило 15 година нема пословну способност и не може ни у ком случају самостално да одлучује о својим правима и обавезама, па тако не може ни дати пристанак за обраду својих података у било које сврхе.

Чл. 63-71. Нацрта закона знатно детаљније регулишу поступак преноса података о личности у друге државе и међународне организације у односу на важећи закон.

Међутим, сматрамо да је законом потребно предвидети документацију која се доставља Поверенику у случајевима када се од њега тражи сагласност за пренос података у другу државу уз примену одговарајућих мера заштите (члан 65. став 4. Нацрта закона), као и у случају када се од Повереника тражи одобрење за доношење обавезујућих пословних правила (члан 67. став 3. Нацрта закона). Такође, сматрамо и да је законом потребно одредити садржину обавештења о преносу података у посебним ситуацијама (члан 69. став

4. Нацрта закона) које је руковалац података дужан да достави Поверенику, све у циљу правне сигурности и извесности за лица која се обраћају Поверенику.

Даље наводимо и да је Нацртом закона предвиђено да одобрења у смислу члана 65. став 4 и члана 69. става 4. Нацрта закона Повереник издаје у року од 60 дана од дана подношења захтева.

С тим у вези, указујемо предлагачу да законом предвиђени рок од 60 дана за управно одлучивање Повереника није у складу са чланом 145. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр.18/16), који предвиђа да када се о управној ствари одлучује у поступку непосредног одлучивања а поступак је покренут по захтеву и у интересу странке, орган је дужан да изда решење најкасније у року од 30 дана од дана покретања поступка. На основу наведеног сматрамо да би у наведеним законским одредбама требало предвидети да рок за одлучивање по захтеву странке у овим поступцима буде 30 дана (уместо предвиђених 60 дана), с обзиром да ови поступци спадају у *тзв. поступке непосредног одлучивања*, то јест не спадају у поступке у којима се спроводи посебан испитни поступак.

Посебно напомињемо да је након ступања на снагу овог закона потребно је идентификовати све измене постојећих, односно увођење нових административних поступака који настају услед новопредложених законских решења и о томе обавестити Републички секретаријат за јавне политике, а како би се благовремено приступило њиховом попису и ажурирању електронске базе административних поступака.

У даљем тексту, упућујемо на недостатке анализе ефеката закона, и то:

На питање *који су проблеми које закон треба да реши*, предлагач је идентификовао проблеме у досадашњој примени закона, међутим није навео узроке и последице тих проблема, те стога сугеришемо предлагачу да то и уради како би се јасније сагледало зашто се проблем не решава постојећим прописима, односно њиховим ефикаснијим спровођењем.

Мишљења смо, имајући у виду да се ради о закону који има *de facto* системски карактер, да је потребно знатно детаљније приказати постојеће стање у овој области (*ex post* анализа важећег закона), нарочито кроз навођење доступних квантитативних показатеља стања у овој области користећи доступне податке (нпр. годишњи извештаји о раду Повереника, извештаји о раду судова и други извори).

У оквиру одговора на питање *на кога ће и како највероватније утицати решења у закону*, сматрамо да је потребно детаљније образложити нова правна средства (притужба, приговор и парнична тужба) и разлоге за њихово увођење. Нарочито скрећемо пажњу предлагачу да детаљно образложи правно дејство и услове за подношење притужбе и разлоге за прописивање овог новог правног средства које се може поднети Поверенику, имајући притом у виду да текст Нацрта закона нигде као правни лек не помиње жалбу, за разлику од важећег закона који јасно дефинише право на жалбу и поступак по жалби (чл. 38-43. важећег закона).

Даље наводимо и да је предлагач у оквиру одговора на ово питање (као и у Образложењу Нацрта закона) пропустио да покаже како ће на субјекте регулације утицати укидање *Централног регистра података* формираног на основу важећег закона, имајући у

виду да члан 98. Нацрта закона предвиђа да даном ступања на снагу овог закона престаје да се води овај регистар и да се подацима садржаним у том регистру поступа у складу са прописима који уређују поступање са архивском грађом. Сматрамо да ће укидање централног регистра података негативно утицати на транспарентност и доступност информација за заинтересоване групе које су биле корисници истог, али и за вршење надзора од стране повереника када је у питању област заштите података о личности, те је у складу са тим неопходно детаљно образложити разлоге укидања.

На питање *какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима*, предлагач је идентификовао нове трошкове који ће настати за субјекте регулације, међутим није их квантитативно изразио. С тим у вези, наводимо да је у оквиру одговора на ово питање потребно извршити детаљну анализу трошкова која је урађена на основу методе стандардног трошка или података добијених из већ урађених релевантних студија и на конкретном примеру показати све нове трошкове које ће предложена законска решења створити привредним субјектима.

Имајући у виду да члан 47. став 9. Нацрта закона предвиђа различите административне обавезе у зависности од тога да ли привредни субјекат има мање од 250 запослених или не, на првом примеру потребно је показати колики ће бити нови потенцијални трошкови за микро и мала, а на другом за средња и велика предузећа. Приликом израчунавања административног оптерећења за привредне субјекте сматрамо да је потребно узети у обзир следеће законске одредбе које потенцијално стварају нове трошкове:

- прописивање обавезе за руковоца подацима да уради процену вероватноће наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица (члан 41. Нацрта закона);
- активности које се односе на псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности (члан 50. став 2. тачка 1) Нацрта закона);
- обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде (члан 50. став 2. тачка 2) Нацрта закона);
- поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде (члан 50. став 2. тачка 4) Нацрта закона);
- обавеза утврђивања ризика обраде података (члан 50. став 3. Нацрта закона);
- примена посебних мера у случају обраде података из члана 18. Нацрта закона (члан 51. Нацрта закона);
- обавеза достављања образложеног обавештења лицу уколико руковалац подацима утврди да се ради о податку о личности који може да произведе висок ризик по права и обавезе физичких лица (члан 53. став 1. Нацрта закона);
- активности које се односе на процену утицаја предвиђених радњи у случају утврђивања високог ризика за права и слободе физичких лица (члан 54. Нацрта закона и члан 55. став 1. Нацрта закона).

На питање *да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити*, предлагач је поред осталог навео да ће се применом новог закона смањити могућност повреде безбедности података о личности, чиме ће се смањити и евентуални трошкови за накнаду штете лица на које се ти подаци односе.

Указујемо предлагачу да у оквиру одговора на ово питање покаже на који начин ће примена новог системског закона у овој области довести до унапређења безбедности података о личности и како ће то утицати на смањење броја поступака за накнаду штете лицима на која се подаци односе, имајући у виду тренутно стање и уочене проблеме у пракси примене важећег закона.

У оквиру одговора на питање *које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа*, сугеришемо предлагачу да представи комплетан план обука за сва лица која ће примењивати одредбе овог закона и подзаконске акте донете на основу њега (укључујући и запослена лица из приватног сектора), имајући у виду да је чланом 102. Нацрта закона предвиђено да ће се овај закон примењивати по истеку шест месеци од дана његовог ступања на снагу.

С тим у вези, нарочито скрећемо пажњу предлагачу да у наведеном плану предвиди обуке за примену активности које се односе на псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности и на процену вероватноће наступања ризика за права и слободе физичких лица.

Имајући у виду све наведено, сходно чл. 39а, 40. и 46. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14), а у складу са чланом 33. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 - др. закон и 62/17), Републички секретаријат за јавне политике је мишљења да Нацрт закона о заштити података о личности **садржи делимичну Анализу ефеката закона.**

в.д. директора

Бојана Тодић

